

finestra

Sebastián Kind

“La majoria dels països fracassen amb l'energia neta. Així vam reeixir al meu”

17 de juny de 2025, TED Countdown Summit 2025
Nairobi, Kenya

Fotografia: Humphrey Gateri / TED

Alejandro Sebastián Kind és un enginyer argentí que ha impulsat diferents iniciatives entorn de les energies renovables. És un ferm defensor de la necessitat de la transició energètica, no només per raons climàtiques, sinó també per raons econòmiques. Va ser el responsable d'impulsar durant el 2016 i el 2019 els programes de transició energètica a l'Argentina, amb excel·lents resultats. Després de la seva etapa al govern, ha impulsat RELP, una entitat sense ànim de lucre per exportar la seva expertesa a diferents països d'arreu del món, de cara a aconseguir generalitzar la utilització de les energies renovables.

En només sis anys, el meu bellíssim país d'origen, l'Argentina, va passar de tenir una presència gairebé inexistent d'energies renovables a la xarxa de distribució a disposar, en alguns dies, de gairebé el 40% de la seva electricitat procedent d'energia eòlica i solar. I això va passar en un país conegut arreu del món per les seves crisis polítiques i econòmiques. Un país amb una indústria petroliera i gasística de primer ordre mundial, que disposa d'una de les reserves d'hidrocarburs més grans del món —la quarta de petroli d'esquist [*shale oil*, en anglès] i la segona de gas d'esquist. Us preguntareu: com era possible? I com podem replicar-ho arreu del món?

Us ho explicaré. He dedicat tota la meua vida professional a fer realitat les energies renovables. He treballat al sector energètic privat, al govern i al tercer sector i, després de molts anys, he après que la clau perquè la transició energètica funcioni als mercats emergents es redueix a ajudar els inversors a protegir les seves inversions i a generar confiança allà on no n'hi ha.

És elemental. És el primer pas bàsic de l'economia en el món real. Però

mantingueu aquest marc mental durant una estona mentre observem l'Argentina com a cas d'estudi. Quan vaig començar a pensar en les energies renovables, sempre em feia dues preguntes: per què fèiem servir combustibles fòssils en lloc dels nostres increïbles recursos renovables? I per què el meu país experimentava crisis econòmiques recurrents? I vaig descobrir que totes dues preguntes estaven relacionades.

Els combustibles fòssils són fàcils, pràctics i, durant molt de temps, han estat l'opció òbvia. Molta energia concentrada, tot i que bruta. Però, en realitat, a qui li importa això? D'altra banda, les energies renovables requereixen una inversió inicial considerable perquè puguin produir energia neta durant dècades i a un cost operatiu gairebé nul, cosa que les fa competitives en comparació amb els combustibles fòssils, però només a llarg termini. Les inversions a llarg termini són, precisament, el repte en mercats de risc com l'argentí.

Pel que fa a la segona pregunta, la crisi econòmica, escolteu: sempre vaig pensar que això era per culpa de la política i del que jo anomeno

Els combustibles fòssils són fàcils, pràctics i durant molt de temps han estat l'opció òbvia

mala gestió. Però hi havia alguna cosa més: l'energia. L'Argentina és un país superric en recursos naturals, però hem estat important combustibles fòssils durant dècades. I, per descomptat, combustibles que s'havien de pagar amb diners que mai no teníem.

Així doncs, em va quedar clar que si volem que la transició energètica funcioni de veritat, hem de trobar una manera definitiva d'atraure inversió privada a llarg termini. I, si ho aconseguim, podrem abordar totes dues coses alhora: el canvi climàtic i la pressió econòmica d'haver de gastar divises fortes que no tenim per importar una energia que, en realitat, no necessitem.

L'Argentina ha intentat desenvolupar els seus recursos renovables quatre vegades des del 1990 i ha fracassat cada vegada perquè, és clar, la transició dels combustibles fòssils a les renovables no es produeix perquè algú com jo —aquí en aquesta xerrada— digui que hauria de passar. Passa perquè convé. I que convingui significa, sobretot en els mercats emergents, que sigui econòmicament viable tant per al comprador com per al venedor.

I així és com vaig descobrir que el meu país era un dels llocs on més difícil és invertir a llarg termini. Però per què? Perquè, històricament, teníem el costum de canviar les regles a mitja partida. Podem imaginar-nos què vol dir convèncer un inversor perquè inverteixi els seus diners en projectes que abasten múltiples governs —quatre, cinc? Doncs, a principis dels anys 2000, vam tenir cinc presidents en uns deu dies.

És simplement massa arriscat. Així doncs, com a regla general, la pauta és d'inversió a curt termini. I, quan vols construir un parc eòlic o solar i esperes recuperar la teva inversió en uns pocs anys, el resultat és que la unitat d'energia és massa cara i no és competitiva respecte als combustibles fòssils. Així funcionen les coses.

Vol dir això que les energies renovables són cares? Per descomptat que no. Però les hem de construir a llarg termini, no hi ha cap altra manera de fer-ho. Així que vaig decidir intentar canviar-ho. Vaig començar a treballar des de la societat civil per crear un marc legal, una cobertura política, que permetés a totes les faccions del meu país unir-se darrere d'una sola causa.

Necessitàvem desenvolupar els nostres extraordinaris recursos renovables, consumir menys combustibles fòssils i estalviar en la nostra balança energètica. necessitàvem un programa que no es pogués desfer fàcilment amb un canvi de control governamental. necessitàvem una política nacional multipartidista en què tothom estigués d'acord que les energies renovables havien de tenir èxit, no perquè siguin netes, verdes o elegants, sinó perquè convé.

Em va costar un gran esforç, i frustracions durant més de dos anys, però ho vaig aconseguir. Vam arribar a convèncer gairebé tots els membres del Congrés perquè donessin suport a una llei nacional d'energies renovables. Una cosa que, com us podeu imaginar, semblava gairebé impossible en un país marcat per una profunda polarització política i per una indústria del petroli i el gas que ens combatia a cada pas. Però ho vam fer perquè l'argument era clar i fàcil: seria econòmicament beneficiós per a la nació començar mostrant als inversors un autèntic consens polític i una unitat a llarg termini. De fet, la llei es va aprovar amb un 94 % de suport a les dues cambres, al Congrés i al Senat. Històric.

Necessitàvem una política nacional multipartidista en què tothom estigués d'acord que les energies renovables han de tenir èxit, no perquè siguin netes, verdes o elegants, sinó perquè convé

I, amb això a la mà, vaig passar a la fase següent del pla: la implementació. Vaig tenir el privilegi de ser convidat a unir-me a la branca executiva, al govern, al Ministeri d'Energia, per dissenyar un programa que realment pogués canviar el curs del nostre futur energètic. I sabia per on s'havia de començar. Havíem de millorar la qualificació creditícia del programa energètic i desvincular-la de la qualificació creditícia del país. Perquè, fent-ho així, atrauríem capital internacional i els preus baixarien, cosa que faria que les energies renovables fossin competitives respecte als combustibles fòssils.

Així doncs, vam dissenyar un pla únic de garanties a la inversió, que m'agrada anomenar com la «casca da de pitjors escenaris». Consta de tres passos. El primer, el que anomenem de «pagament garantit de l'energia». És, bàsicament, un fons establert prèviament pel govern per pagar al proveïdor de l'energia —com per exemple els inversors d'un parc eòlic o solar—, el que el comprador, com ara la companyia elèctrica, no pogués abonar pel motiu que fos.

Interessant. Però sabíem que amb això no n'hi havia prou. Perquè sabem que el govern de l'Argentina sovint ha suspès la conversió de divises i ha restringit les transferències de diners a l'estranger durant les crisis econòmiques passades. Per tant, havíem d'oferir una capa protectora addicional als inversors. Vam estructurar un segon pas, el que anomenem «garantia de pagament per rescissió anticipada». Vam emetre bons del tresor, que vam concedir als inversors per avançat, abans que comprometessin la seva inversió. Els vam dir que, independentment del que decidís fer el govern, recuperarien la seva inversió.

Així, perfecte. Però, malgrat aquestes garanties, faltava alguna cosa. Perquè sabíem que necessitàvem atreure capital internacional. Fins ara, havíem protegit els inversors de problemes a l'interior de l'Argentina, però no de l'impagament del deute sobirà, com malauradament havia ocorregut en el passat. I si hi ha alguna cosa que té el diner, és que té memòria.

I així que vam decidir oferir una tercera garantia, el que anomenem

«la salvaguarda internacional», per protegir les obligacions sobiranes. Vam negociar 750 milions de dòlars amb el Banc Mundial, una de les institucions menys arriscades del món. En altres paraules, vam dir als inversors que, passés el que passés, recuperarien la seva inversió en la divisa que triessin i al lloc del món que volguessin.

Ara doncs, tot és diferent, oi? Podrien començar a fluir les finances internacionals. Però què significa això realment, en termes pràctics? Abans que jo assumís el càrrec, l'Argentina negociava contractes al voltant dels 350 dòlars en el negoci de l'energia solar. Contractes a llarg termini però amb visió a curt. Caríssim. I, per descomptat, gens competitiu davant dels combustibles fòssils. No convenia. En menys de sis mesos, vam reduir els preus per un factor de set, fins a situar-los al voltant dels 50 dòlars.

Vam aportar 11.000 milions de dòlars a l'economia. A la xarxa, més de 200 projectes arreu del país estan generant avui, en alguns llocs i en alguns dies gairebé el 40 % de l'electricitat que prové de l'energia eòlica i solar.

La clau és crear estabilitat, generar confiança i dissenyar programes que realment puguin fer que les energies renovables no només siguin el que cal fer, sinó també el que més convé arreu

I, redoblament de tambors, si us plau: el país s'estalvia avui més de 2.000 milions de dòlars en moneda estrangera a l'any. Això representa més de 40.000 milions de dòlars en la vida útil dels actius, equivalent a tot el deute que el país té amb l'FMI, amb diferència el més gran del món.

Més de 300 milions de tones de CO₂ estalviades. Aquest és l'impacte real que pot oferir un programa ben estructurat i fiable. Però sabia que aquest problema no afectava només l'Argentina. Més del 70 % dels països del món pateixen, en més o menys mesura, el mateix. Així que vaig decidir deixar el govern fa uns anys i, amb el suport de *Climate Breakthrough*, vaig crear una organització sense ànim de lucre per donar suport als governs dels països emergents en el disseny i la implementació a escala de les energies renovables. Volia oferir als altres el que m'hauria agradat tenir i que no tenia quan vaig assumir el càrrec: algú, un soci de veritat, que em pogués ajudar a dissenyar el camí a seguir, a elaborar els documents amb mi. Algú que em pogués donar accés a un equip d'experts de primer nivell amb experiència real i pràctica

en l'estructuració de projectes arreu del món i, en particular, de projectes d'energies renovables en països emergents. Algú que em pogués donar eines, eines concretes, com l'*iTrust*, el nostre fons de garantia, establert i a punt per utilitzar. Es diu RELP, que significa "real i possible".

I treballem en països emergents del sud-est asiàtic, donant suport a governs d'Àfrica, Amèrica Llatina i el Carib. I no ens aturarem fins que vegem energies renovables a cada xarxa i més enllà.

La clau és crear estabilitat, generar confiança i dissenyar programes que realment puguin fer que les energies renovables no només siguin el que cal fer, sinó també el que més convé arreu. Gràcies. ■